

Raadsadviescommissie Sociaal Domein

Gemeente Valkenburg aan de Geul

Verslag van de vergadering de dato 28 juni 2021

Deelnemers

Voorzitter: J. Blom

Commissie griffier: E. Theunissen

Leden: V. Marx(AB), M. Dexters-Mijnes(AB), J. Pluijmen(CDA), A. Bosch-Jacobs(CDA), L. Wagemans(VSP), J. v.d. Worp(VSP)(v.a. 19.10 u),
H. Baaij(PGP), N. Gilissen(VVD) en J. Hermes(VVD)

College: R. Meijers en N. Dauven

Afdelingshoofden: A. van de Wouw en M. van Delden

Ambtenaren: C. Cauberg

Externe deelnemer: ---

De geluidsbestanden en andere bijlagen van deze vergadering kunt u raadplegen bij de betreffende agendapunten in iBabs.

Nr.	Onderwerp	Behandeling
1.	Opening en mededelingen	De voorzitter opent de vergadering. Hij heet de deelnemers van harte welkom, ook degenen die deze vergadering via de livestream verbinding volgen omdat zij vanwege de geldende coronamaatregelen nu niet als publiek in de raadzaal aanwezig kunnen zijn. De voorzitter heet in het bijzonder mevrouw Anjo Bosch welkom. Zij neemt vanavond voor het eerst deel aan deze commissie. Vanwege de coronamaatregelen is opnieuw in het presidium afgesteld dat per fractie 1 raadslid en 1 burgerlid (of 2 burgerleden) deelnemen aan deze vergadering.
2.	Vaststelling van de agenda	De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.
3.	Spreekrecht burgers (via schriftelijke inbreng)	Voor het spreekrecht is geen schriftelijke inbreng ontvangen.

4.	<p>Voorstel college betreffende versterkingsplan Sociaal Domein</p>	<p>Inbreng <u>eerste termijn</u> leden J. Pluijmen, H. Baaij, N. Gilissen, L. Wagemans en V. Marx.</p> <p>Rond 19.30 uur <u>schorst</u> de voorzitter de vergadering Rond 20.01 uur <u>heropent</u> de voorzitter de vergadering.</p> <p><u>Beantwoording/constatering/toezeggingen wethouder R. Meijers:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Aangaande het nu voorliggende versterkingsplan Sociaal Domein hoort de wethouder diverse fracties zeggen dat het slechts over bezuinigingen gaat en dat alle versterkingen die erin worden genoemd investeringen betreft die in het verleden al zijn besloten. Het klopt dat een groot deel van deze investeringen in het verleden zijn besloten, maar het is noodzakelijk om de investeringen in deze nota te noemen. • De fractie CDA heeft diverse keren aangegeven dat men een integraal plan wil zien. Dit is het integrale plan waar de fractie om vraagt. Met deze nota wordt ingezet op de diverse pijlers: waarop kan concreet bezuinigd worden, waar kan beter op gestuurd worden en waar kan ambitieus begroot worden. Al deze zaken zijn in het versterkingsplan verwerkt. • Vervolgens vraagt de fractie CDA om de voorstellen smart te maken. Dat is zeker mogelijk, maar dan moet het college eerst van de raad de kaders krijgen om de richting te bepalen. Als de nu voorliggende besluiten worden genomen kan het college de plannen uitwerken en kijken hoe die plannen kunnen worden uitgevoerd en daar KPI's (kritieke prestatie-indicatoren) aan stellen. Op de manier worden de voorstellen zo smart als het maar mogelijk is. Want het vaststellen van deze nota is pas een eerste stap. Als er duidelijkheid is over de te nemen maatregelen kan het college verder. • Het uitgangspunt bij dit plan - met alle maatregelen die al genomen zijn en de maatregelen die nog genomen moeten worden - is om te verzakelijken, te normaliseren en te beheersen. Verzakelijken betekent: de partijen die aan zet zijn betalen. Als voorbeeld noemt de wethouder de cultuur, natuur en milieu educatie, daar krijgen de scholen budget voor dus het is aan hen om dat uit te voeren. Betreffende het beheersen wordt meer sturing ingezet op Sociale Zaken Maastricht Heuvelland (SZMH). Er wordt meer ingezet op het beheersen van volume en kosten. Ten aanzien van normaliseren wordt niet meer alles gemedicaliseerd, maar er wordt geprobeerd de dingen gewoner te maken en de mensen in hun eigen kracht te zetten. Dit kan door hen de regie over de eigen financiën te geven. • De fractie CDA gaf aan wat de diverse voorstellen betekenen en waarom een en ander wel of juist niet kan. De wethouder is blij dat de fractie kan instemmen met een aantal voorstellen. • Ten aanzien van de innovatiesubsidie gaf de fractie aan dat afschaffen (of het terug laten vloeien) hiervan in strijd is met de kaders van burgerkracht, maar de burgerkrachtgelden staan hier los van. De innovatiesubsidie is een budget dat de raad een aantal jaren geleden zelf heeft ingesteld om specifieke initiatieven te steunen. • De vervoerskosten voor het bewegingsonderwijs komen niet uit een andere pot, het is de lucht die in de begroting zit. Die lucht laat het college er nu uitlopen. Waarom zou men lucht die in de begroting zit niet terug naar de reserve laten vloeien? Het geld is nodig om de taakstelling te halen. • Punt 12 gaat over het sociaal team. De coördinatie van het sociaal team Valkenburg lag nog niet in Maastricht. Er is weliswaar sprake van een zeer nauwe verwevenheid met de integrale gebiedsteams van Maastricht, maar het lokale veld zat nog niet gekoppeld aan het IGT. Als dit in Maastricht wordt ondergebracht ontstaat er een directe koppeling voor wat betreft de toegang. Dat zou de indicatie en de kosten beter beheersbaar moeten houden.
----	---	---

- Verder vroeg de fractie of de indicatie voor dissectie al dan niet cumulatief is. Post 14 is inderdaad cumulatief, dit is een bezuiniging die men kan realiseren als al deze maatregelen genomen worden. Dit zijn dan nog niet eens alle maatregelen apart en vervolgens opgeteld, want de maatregelen die genomen moeten worden werken op elkaar in. Dat betekent dat men nooit alle bezuinigingen op elke maatregel realiseert zoals men die een voor een zou doen. Er is bewust berekend dat lang niet alle bezuinigingen die uit het rekensommetje worden gehaald ook daadwerkelijk worden gerealiseerd. Voor wat betreft de bezuinigingen op de kosten rekent het college zich dan ook niet rijk.
- Ten aanzien van het scootmobiel merkt de wethouder op dat de gemeente Maastricht hier een half jaar geleden als eerste in Nederland mee begonnen is. Het college lift graag mee op dit soort voorstellen. Op dit moment wordt het uitgewerkte en als het werkt zal het college er graag op aanhaken. Als het niet werkt haakt het college er natuurlijk niet bij aan en daarom wordt nu voorgesteld om dit uit te zoeken. Als de raad op voorhand aangeeft dat het college dit niet hoeft uit te zoeken omdat men denkt dat het slecht is, dan is er sprake van het paard achter de wagen spannen. Het is immers belangrijk om te kijken of hier winst in kan worden behaald.
- Het college weet dat de mantelzorg een pijnlijk punt is, het komt regelmatig in diverse gemeenten voor. De gemeente Valkenburg aan de Geul is een van de meest ruimhartige gemeenten van Limburg op dit vlak. Het nu voorliggende voorstel ligt precies in lijn met de omringende gemeenten en dan met name de gemeente Maastricht. Het gaat altijd om de balans. Het college waardeert het werk dat al die mantelzorgers doen, maar er zijn slechts een paar posten waarop nog echt iets kan worden bezuinigd en dit is er helaas een van. Als de maatregelen die bij punt 30 staan niet worden genomen dan zullen er andere maatregelen genomen moeten worden om de taakstelling binnen het sociale domein te halen. De wethouder denkt zelfs dat er nog aanvullende maatregelen nodig is om de taakstelling te halen. Want er is straks waarschijnlijk nog steeds een tekort van € 800.000,00 en dat geld zal ergens vandaan moeten komen. Als deze maatregelen niet genomen worden wordt het elders alleen nog maar erger en pijnlijker. Dan zou men misschien moeten besluiten om het recent vastgestelde armoedebeleid af te schaffen of in ieder geval heel ver terug te dringen. Dit wil de wethouder niet.
- Aangaande de onderwijsachterstanden is gesproken met de scholen en daarbij is aangegeven wat de voorstellen van het college zijn. Uit de ontvangen antwoorden blijkt dat de scholen zich goed kunnen vinden in de voorgestelde bezuinigingsmaatregelen. Op het gebied van natuur- en milieu educatie geven de scholen aan dat zij dit zelf kunnen bekostigen maar dat men graag gebruik wil blijven maken van de combifunctionaris. Bij de scholen zit het niet zozeer in het geld maar in de handjes. Vandaar dat het college er nog steeds achter kan blijven staan om de raad voor te stellen dit te doen. Door de voorgestelde bezuinigingen worden de scholen getroffen op het gebied van de onderwijsachterstanden, de sociale veiligheid en cultuur, natuur en milieu educatie. Aangaande de cultuur, natuur en milieu educatie denken de scholen over voldoende budget te beschikken en dat het hen lukt met ondersteuning van de combifunctionaris. Ook voor de sociale veiligheid hebben de scholen voldoende budget. Op het gebied van onderwijsachterstanden beschikken de scholen op dit moment zelfs over voldoende geld. Daarvan vragen de scholen wel dat als de gemeente deze bezuiniging doorvoert, wel streng de vinger aan de pols te houden en over 2 of 3 jaar te kijken of het niet toch een nadelig effect heeft. Vanuit het Rijk komen er nog extra gelden ter beschikking voor de onderwijsachterstanden, waardoor het niet nodig is dat de gemeente hier extra in investeert maar de gemeente investeert er nog steeds in.

- Punt 19 - onderzoek naar verdere samenwerking op het gebied van beleid - dit zal alleen nog maar verder geïntensiveerd moeten worden. Dit is nog steeds het voorstel van het college en daar moet men alert op blijven.
- Verder werd gesproken over de publieke waarde en de 50 gezinnen. SZMH doet dit al in Maastricht maar het gebeurt nog niet in Valkenburg. Het college zou hier dolgraag enkele gezinnen aan onderwerpen omdat de ervaring in Maastricht uitwijst dat het een voordeel oplevert. Het college zou graag op SZMH meeliften maar dit valt buiten de kaders. Het college krijgt hier graag een akkoord van de raad voor. Maar als de raad besluit om het hele versterkingsplan uit te stellen, dan wordt ook hier geen besluit over genomen. Dit brengt een aantal gezinnen niet in een slechtere positie, maar het betekent dat de gezinnen die nu al geholpen kunnen worden de hulp onthouden wordt waardoor zij de hulp pas later krijgen. Hoe eerder deze maatregelen worden vastgesteld hoe eerder de gemeente de mensen kan helpen. Want dit plan gaat niet alleen over bezuinigen, het is er juist ook op gericht om de kwetsbaren in de samenleving te ondersteunen. Het is een mix, de bezuinigingen in beeld springen want die doen pijn en dat vindt niemand leuk, het college evenmin.
- Ten aanzien van punt 24 - extra inzet sociale rechercheurs - wordt gevraagd om ervoor te zorgen dat er niet extra gebruik wordt gemaakt van publieke middelen als dat niet per se hoeft. Uiteraard zorgt het college ervoor dat het geen heksenjacht wordt. Het is ook niet de bedoeling om meer sociale rechercheurs in dienst te nemen om de fraude zo veel mogelijk naar beneden te brengen, het gaat er vooral om om het beter te doen. De wethouder is van mening dat de gemeente ervoor moet zorgen dat er minder mensen in de bijstand terechtkomen. Want 73 mensen minder in de bijstand scheelt als snel € 200.000,00 tot € 300.000,00 op jaarbasis. Dus het is het waard om dit te doen en ervoor te zorgen dat de mensen die het betreft een zinnigere invulling van hun maatschappelijke functie krijgen, zeker omdat het hun welzijn en financiële draagkracht vergroot.
De sociale recherche zorgt er inderdaad niet voor dat er minder mensen instromen, maar het college wil ervoor zorgen dat er 73 mensen minder in de bijstand terechtkomen c.q. erin blijven zitten. Uiteraard lukt dit niet alleen door de inzet van sociale rechercheurs. Extra inzet betekent niet dat er extra rechercheurs bijkomen, maar wel dat er met een aantal uren extra op jaarbasis voor wordt gezorgd dat er scherper gekeken wordt de toegekende bijstand nodig is. Want het college heeft het gevoel dat er op dit vlak net iets te ruimhartig geïndiceerd wordt. Dit is geen fout van degene die de bijstand ontvangt maar die fout zit aan de voorkant. In het plan is op diverse punten aangegeven dat er veel meer moet worden ingezet op samenwerking en het beter indiceren. Vervolgens zou men aan de achterkant meer activiteiten van de sociale recherche moeten hebben om te kijken of het daadwerkelijk nog steeds van toepassing is of dat het goed is toegepast. Natuurlijk wordt de € 1.8 miljoen hier niet mee ingevuld, maar alle kleine beetjes helpen.
- Ten aanzien van punt 25 - minder uren huishoudelijke hulp indiceren - vindt de fractie CDA dat dit het slechtste voorstel is. Het is slechts het onderzoek hiertoe en het college zal nooit onder de landelijke norm gaan zitten. Het college houdt het zakelijk en wil het beheersbaar houden, maar zal ervoor zorgen dat de gemeente aan de landelijke normen voldoet.
- Bij punt 27 - re-integratie arbeidsmarkt - vroeg de fractie CDA hoe het staat met de cijfers. Het college bespreekt morgen een RIB over Podium 24, maar dit heeft betrekking op 2019. Zodra de cijfers van 2020 beschikbaar zijn wordt de raad hier uiteraard ook over geïnformeerd.
- Ook bij punt 28 - verbeteren inkoop jeugdhulp Maastricht - geldt dat eraan gewerkt wordt, maar dat er nog meer aan gewerkt moet worden.

- Ten aanzien van punt 29 - vergroten aandeel PGB binnen de dienstverlening huishoudelijke hulp - gaven sommige fracties aan dat zij dit niet willen, maar in de wet staat nu eenmaal dat zelfredzaamheid en keuzevrijheid moet worden nagestreefd. In 2015 - 2016 waren de PGB's in de regio not done, zeker ook omdat het college vermoed dat bepaalde instanties hier niet helemaal goed in acteerden. Maar het geeft de mensen wel regie over hun leven en dat is ook heel wat waard.
- Bij punt 30 - verlagen lokaal innovatiebudget jeugd - stelt de fractie CDA voor om het budget juist uit te breiden. De Praktijkondersteuners Huisartsen- Jeugd (POH-jeugd) zit al in de begroting, dus dit is slechts lucht die het college laat vrijvallen. Mochten er nog extra ideeën komen waarvan het college denkt dat die als investering zullen renderen, dan is daar nog steeds een reserve voor. Dus als zo'n businesscase goed onderbouwd is kan er uitvoering aan gegeven worden. Daar staat het college voor open en daar zal men actief naar blijven streven. Deze bezuiniging gaat men niet merken omdat die reeds in de begroting is verwerkt en nu slechts vrijvalt. Net zoals bij het vervoer, daar zit wat lucht in en die lucht knijpt het college er nu uit.
- Er werd gevraagd naar de incidentele dekking van de € 100.000,00 voor de komende jaren. Hier heeft de raad op 12 april jl. bij de vaststelling van het Jeugdbeleid een besluit over genomen.
- Er werd gevraagd om het versterkingsplan aan te houden totdat er landelijk meer duidelijkheid is - zoals ook de ASD aangeeft - maar de extra middelen vanuit het Rijk zijn al voor een groot deel verwerkt. Want het college ging er al vanuit dat de gemeente geld zou krijgen. Zelfs in het meest gunstige geval moet er op jaarbasis nog steeds € 800.000,00 gevonden worden. Alles wat nu wordt uitgesteld zorgt ervoor dat het gat straks nog groter wordt. Op basis van hetgeen onlangs vanuit Den Haag is afgegeven richting de gemeenten is de verwachting niet dat een nieuw kabinet - dat nog steeds op zich laat wachten - nog extra gelden ter beschikking stelt bovenop de € 1.3 miljard die al is toegezegd. Dus de verwachting van het college is dat de gemeente nog voor grotere uitdagingen komt te staan.
- De wethouder beaamt dat er geen stelposten in zitten, maar het college gaat er op diverse punten wel vanuit dat hierop kan worden bezuinigd. Het is op dit moment alleen nog niet duidelijk. De fractie CDA vraagt het college de voorstellen smart te maken, maar dat zou betekenen dat men na afloop weet wat men daar precies op kan verwachten. Van veel maatregelen weet het college dat nog niet. Het college kan op dit moment slechts een indicatie aangeven. Een en ander is zo specifiek mogelijk gemaakt en het college probeert het straks zo meetbaar mogelijk te houden. Men doet dit bijzonder ambitieus en het college denkt dat het realistisch is. Daarnaast is het ook nog aan tijd gebonden, want het moet binnen nu en 5 jaar gedaan zijn. De wethouder vindt hetgeen nu voorligt al bijzonder smart. Smarter dan dit kan het college het in feite niet maken. De bezuinigingen in het voorstel die structureel zijn, zijn slechts ongeveer € 150.000,00 terwijl er op jaarbasis eigenlijk € 1.8 miljoen gevonden moet worden. Dit zijn de voorstellen die nog het minst pijn doen. De wethouder beaamt dat in de vorige commissie aan de orde is gekomen een benen-op-tafel-sessie te organiseren om hier uitvoeriger op in te gaan. Maar het is in het presidium afgestemd om het nu voorliggende voorstel in deze commissie SD te bespreken. Het college had hier in maart of april al een sessie over willen houden maar toen waren er problemen in de coalitie. Nu moet de raad roeien met de riemen die men heeft en dat is dit voorstel. Zoals gezegd, dit voorstel is al behoorlijk smart. Het geeft het college de richting waar men de komende jaren naartoe moet werken. De fractie CDA heeft aangegeven dat men het met een aantal zaken wel eens is. Dus als de commissie straks besluit om het hele plan terzijde te schuiven dan schiet men zich straks nog sterker in het been.
- De fractie PGP gaf aan dat het ombuigen van het nieuw beleid - investeren aan de voorkant - zo'n 4 jaar duurt.

Daarbij werd gevraagd of er kan worden uitgelegd waarom bezuinigen op dit moment de juiste keuze is. Het antwoord op die vraag is dat de gemeente beiden moet doen: investeren en bezuinigen. Op dit moment wordt veel meer geïnvesteerd dan dat er wordt bezuinigd. Daarom is er na 5 jaar ook nog maar nauwelijks een bezuiniging gerealiseerd. Dat is de ombuiging van het beleid waar men voor staat. Het is in feite een mammoettanker die men met zijn allen in beweging moet krijgen. Pas daarna gaat het echt renderen, maar daar moet men nu mee beginnen. Het is niet zo'n grote opgave als de energietransitie maar de transitie in het sociale domein vergt op zijn minst enkele jaren. Daarom moet er nu bezuinigd worden op zaken waar het nog het minst pijn doet. De wethouder hoopt dat hij het op de punten van o.a. de scholen voldoende onderbouwd heeft, dat dit de minste pijnpunten oplevert. Het college kan de bezuinigingen onderbouwen, want er moet nu eenmaal een structurele meerjarenbegroting opgeleverd worden. En uitputting vanuit het sociale domein is niet afdoende. Men moet ervan uitgaan dat er straks nog steeds een tekort is en dat er zelfs nog ontwikkelingen zijn die dat tekort mogelijk vergroten.

- In dit kader werd er door de fractie VSP gevraagd naar de visie voor 2035 - 2040, maar dat is wel erg ver in de toekomst. Men zal eerst eens moeten afwachten wat de plannen van het nieuwe kabinet zijn en wat er op het gebied van het sociale domein voor de gemeenten gaat gebeuren. De toekomst is zeer ongewis. In de demografische ontwikkelingen is te zien dat bij gelijkblijvende omstandigheden de behoefte aan zorg zeer veel verder zal stijgen. Dus als de zorg in de huidige vorm op het bordje van de gemeenten blijft liggen, dan zal de taakstelling nog verder oplopen. Men kan het bijna als een garantie zien dat dit gaat gebeuren.
- Door de fractie VSP werd gesteld dat er een grote sociale reserve is van bijna € 8 miljoen. De wethouder kan niet aangeven wat er gebeurt als het versterkingsplan niet wordt uitgevoerd, maar er is een structurele taakstelling van € 1.63 miljoen. Als men die structurele taakstelling op de € 1.7 miljoen zou loslaten dan is de reserve op binnen 5 of 6 jaar. Ook als er aanvullende maatregelen genomen worden zal men in de toekomst iets extra's moeten doen omdat hiermee niet de hele taakstelling wordt ingevuld. Bij het opstellen van het versterkingsplan was er nog geen prognose beschikbaar over wat er zou gaan gebeuren. Analyses van de trends van de afgelopen jaren laten zien dat er een groot risico bestaat dat de zorgkosten toenemen. Dus ook al zegt men dat men er 5 of 8 jaar mee vooruit kan, dat is op dit moment nog niet zeker. De verwachting is eerder dat het minder zal zijn dan meer.
- De reserve sociaal domein is bedoeld al een egaliserend effect. Incidentele overschotten worden aan de reserve toegevoegd en overschrijdingen komen ten laste van de reserve. Aan het eind van een jaar maakt men de balans op en dan is duidelijk of er te veel is uitgegeven of dat er geld over is. De reserve kan prima gebruikt worden om incidentele tegenvallers op te vangen of investeringen te financieren, maar de reserve is helaas niet geschikt om structurele (of oplopende) tekorten uit te financieren. De wethouder wijst op het jeugd- en jongerenwerk en de gezins- en jongerencoaching, deze middelen worden voor een beperkte periode uit de reserve gehaald omdat ervan wordt uitgegaan dat dit kosten zijn waarvan men straks meer baten heeft.
- De fractie VVD wees op de tegenstrijdigheden tussen punt 11 (Samenwerkend Kindcentrum) en punt 18 (onderwijsachterstanden). Hier zit ook een zekere tegenstrijdigheid in, de wethouder vindt ook dat de bedoeling niet erg sterk is weergegeven. Maar zelfs wettelijke taken zijn preventiemiddelen. De gemeente blijft de preventieve taken uitvoeren maar neemt er geen extra taken bij die misschien ook handig zouden zijn. Het college kiest hiervoor omdat de reguliere scholen aangeven dat zij op dit moment voldoende geld hebben voor deze posten, maar dat de gemeente wel de vinger aan de pols moet houden. De wethouder stelt voor dit punt over 2 of 3 jaar te evalueren zodat men zeker weet dat het college dit gerechtvaardigd heeft

kunnen doen.

Het college heeft met de bibliotheek gesproken en de bibliotheek gaf aan dat het mogelijk is de basistaken voor € 11,00 per inwoner te blijven doen. Vandaar dat het college dit bedrag heeft opgenomen. Als er extra taken bij moeten komen dan gaat het college daarover in onderhandeling zodat inzichtelijk wordt of hetgeen wordt geïnvesteerd ook voldoende oplevert. Kortom, in basis is de bibliotheek voldoende open en toegankelijk voor mensen en kinderen die anders niet aan die boeken kunnen komen en alle andere media die mensen tegenwoordig nodig hebben kan de bibliotheek garanderen voor € 11,00 per inwoner.

Het college gaat zowel verbeteren als bezuinigen. Het gaat er steeds om dat de balans wordt gezocht. Bij een Samenwerkend Kindcentrum gaat het college ervan uit dat dit zo'n groot voordeel oplevert voor de kinderen die het betreft dat dit zich in de toekomst terugbetaalt.

Voor wat betreft de onderwijsachterstanden hebben de scholen aangegeven dat zij dit voldoende kunnen onderbouwen. Daarom kan het college zich veroorloven om het geld niet langer in zo'n ruime mate ter beschikking te stellen en alleen voor de wettelijke taken te gaan. Dat is steeds de afweging geweest. Het lijkt tegenstrijdig, want aan de ene kant investeert de gemeente een hele hoop en aan de andere kant gaat men bezuinigen. Juist omdat dit met de ombuiging te maken heeft en omdat het gaat om het verzakelijken, het normaliseren en beheersen. Dit heeft soms tot gevolg dat men aan de ene kant op hetzelfde terrein een bezuiniging doorvoert en aan de andere kant een investering doet of zegt dat dit anders wordt aangekleed. Die tegenstrijdigheden zullen er altijd blijven, maar het college wil ervoor zorgen dat met het beschikbare budget de dingen worden gedaan die garanderen dat iedere inwoner krijgt wat men echt nodig heeft.

Uit de reactie van lid N. Gilissen maakt de wethouder op dat de fractie VVD vraagt naar de uitleg, maar dat de maatregelen hetzelfde kunnen blijven. De wethouder zal kijken wat het college hier nog aan kan doen, de maatregelen die het college voorstelt zullen niet meer worden aangepast maar de onderbouwing kan misschien beter worden weergegeven.

- De fractie VSP vroeg of het college met alle individuen gesproken heeft. Als het goed is wordt niemand getroffen. Op dit moment zijn de maatregelen nog niet vastgesteld dus er kan ook nog niemand getroffen worden. Het college zorgt er juist voor dat de inwoners krijgen wat zij echt nodig hebben. De dienstverlening moet op orde blijven. De Adviesraad Sociaal Domein is in dit traject op een vreemde manier ingeschakeld, maar heeft uiteindelijk toch een advies uitgebracht. Dat advies mag men zien als een afspiegeling van de maatschappij. Het college heeft inmiddels gereageerd op dit advies, daar heeft de raad kennis van kunnen nemen. In dit traject zou dat voldoende moeten zijn. Als men de kaders in een soort volksraadpleging zou voorleggen, dan zou dat een enorme opgave zijn met hoge kosten terwijl het geen richting geeft. De raad dient eerst de kaders vast te stellen en daarna zal het college op individuele basis kijken welke effecten dat heeft. Het college zal ervoor zorgen dat niemand getroffen wordt maar nog steeds krijgt waar men recht op heeft. Er is inzichtelijk hoeveel mensen gebruikmaken van bepaalde regelingen, maar nog niet welke personen het betreft. Dat weet men pas als men met de maatregelen aan de slag gaat en die persoon toevallig tegenkomt. Bijvoorbeeld als er iets scherper wordt geïndiceerd op het toekennen van WMO of Jeugdhulp. Nu is nog niet duidelijk wie het betreft, dus men kan die personen nog niet vragen wat de bevindingen zijn. Het aantal mensen die ergens gebruik van maken verschilt per maatregel.

Voor wat betreft het onderwijsachterstandenbeleid weet het college nog niet welk kind daar eventueel de dupe van wordt. De scholen hebben zichzelf verplicht ervoor te zorgen dat alles gewoon door blijft lopen. Hoe kan het college dan met mensen praten om aan te geven dat deze maatregel hen misschien treft? Het college

doet aannames op basis van de grotere beargumenteerde getallen - zoals dat bij alle aannames gaat - en niet op basis van een individuele gevallen. Want de wethouder weet dat er schrijnende gevallen in deze gemeente zijn die misschien getroffen worden door maatregelen die vanuit het Rijk genomen worden, maar het is lastig te zeggen wie het is. Het college gaat ervan uit dat het reële aannames zijn. Maar het zijn aannames dus het kan nog steeds tot gevolg hebben dat het lager of hoger uitkomt. Het is geen vaststaand gegeven dat het in 2025 precies zoveel wordt.

- Er wordt steeds opnieuw aangegeven dat er mensen getroffen worden, maar de wethouder garandeert dat de mensen hier niet zozeer door getroffen worden. Het college zorgt ervoor dat men het zakelijker, beheersbaarder en meer genormaliseerd doet. Dit staat los van het feit dat individuele gevallen getroffen worden.
- Richting lid V. Marx merkt de wethouder op dat het college ten aanzien van bepaalde zaken over getallen beschikt. Zo is duidelijk hoeveel mantelzorgers er zijn en hoeveel mensen een mantelzorgcompliment aanvragen of toegewezen krijgen. Op basis hiervan is de aanname van het college dat als de betreffende maatregel wordt doorgevoerd hoeveel er in de toekomst kan worden bezuinigd. Op andere punten weet het college dat nu nog niet. Voor wat betreft het onderwijsachterstandenbeleid wordt er nu vanuit gegaan dat er straks 31 kinderen gevolgen van kunnen ondervinden, maar de scholen zeggen dat zij dit waarschijnlijk kunnen opvangen. Kortom, het college weet nu nog niet hoeveel kinderen het daadwerkelijk treft. De grootste winst zit in de investeringen, dus in het Jeugd- en Jongerenbeleid. Er worden extra mensen aangesteld om aan de voorkant te voorkomen dat mensen hierdoor getroffen worden, maar juist geholpen worden zodat zij niet in de duurdere zorg terechtkomen. Door de reeds eerder genomen besluiten is het afgelopen jaar geïnvesteerd zodat nu slechts een relatief klein deel moet worden bezuinigd. Een deel van die bezuinigingen is lucht die in de begroting zit en van een aantal bezuinigingen zegt het college dat de gemeente zich die kan veroorloven omdat het door andere instanties wordt opgevangen.
- Zelfs als er nu nog een benen-op-tafel-sessie wordt georganiseerd blijft de gemeente met de taakstelling zitten en die taakstelling moet op 12 juli a.s. een richting krijgen bij de kadernota. Dus als de raad het niet op basis van dit plan doet, dan moet men het op basis van andere voorstellen doen en die zitten dan niet in het sociale domein.
- De wethouder herhaalt dat ongeacht hoeveel geld de gemeente op dit vlak ook van het Rijk krijgt, het niet genoeg is om de taakstelling te halen. De gemeente zal nu moeten investeren om over 4 of 5 jaar een rendement te kunnen behalen. Daarnaast zal de gemeente bezuinigingen moeten doorvoeren om ervoor te zorgen dat deze maatregelen - die als het goed is op een andere manier opgevangen kunnen worden - geen geld kost dat elders hard nodig is. Het heeft dan ook geen zin om te wachten op hetgeen er vanuit het Rijk komt, want de wethouder kan garanderen dat het niet genoeg is. De gemeente moet de taakstelling invullen en op termijn is het wellicht nodig om naar andere mogelijkheden te zoeken dan vanuit het sociale domein.
- De wethouder concludeert dat lid J. Pluijmen voorstelt om de bezuinigingen die het meeste pijn doen terug te draaien en de tekorten ergens anders uit te putten. De wethouder kan hier nu geen toezeggingen over doen, hij wil dit graag bespreken met wethouder Dauven en de vak afdeling.

Reactie leden H. Baaij, N. Gilissen, J. Pluijmen, L. Wagemans, V. Marx en M. Dexters-Mijnes.

Aanvullende beantwoording/constatering/toezeggingen wethouder N. Dauven:

- De wethouder ontraadt het voorstel van lid J. Pluijmen om een aantal voorgestelde bezuinigingen te schrappen. Raad en college moeten er immers voor zorgen dat de taakstalling die vorig jaar bij de begrotingsbehandeling is overeengekomen wordt ingevuld, anders krijgt de gemeente hier vanuit de provincie opmerkingen over. Het is niet mogelijk om structurele tekorten incidenteel af te dekken door de reserve in te zetten. De wethouder stelt voor om hiermee aan de slag te gaan en als er geld vanuit het Rijk komt waardoor het mogelijk is zaken terug te draaien, dan kan het college dat doen. Maar nu moet de gemeente de eigen verantwoording nemen. Het is mooi dat de gemeente misschien incidenteel geld vanuit het Rijk krijgt, maar dat lost het probleem helaas niet op.
- De wethouder stelt dat er geen sprake is van kaasschaven, er worden ook een aantal onderzoeken ingesteld. De effecten daarvan zijn nog niet helder en misschien blijkt wel dat het mogelijk is een groter deel van de taakstelling in te vullen. Er moet iets gebeuren, vandaar dat dit voorstel opnieuw ter behandeling voorligt.
- Het standpunt van het college is duidelijk en er moeten pijnlijke besluiten genomen worden om het huishoudboekje op orde te krijgen. Als de raad deze keuzes niet maakt en besluit de reserve aan te wenden, dan kan het zomaar zijn dat de provincie daar een mening over heeft. De wethouder gaat hier zeker het gesprek aan met de provincie - de raad is immers de baas - maar hij ontraadt het.
- Het is aan deze commissie om te adviseren op welke manier het voorstel naar de raad gaat. Als blijkt dat het voorstel niet als hamerstuk wordt doorgeleid dan zal deze discussie opnieuw worden gevoerd tijdens de raadsvergadering. Ten aanzien van het invullen van de taakstelling verandert het standpunt van de zijde van het college echter niet.
- De raad heeft de wethouder de opdracht gegeven om het huishoudboekje van de gemeente te bewaken en op orde te brengen, dat moet ook door pijnlijke besluiten te nemen. Vandaar dat het college op het standpunt blijft. Natuurlijk zijn er mensen die hierdoor getroffen worden, maar de fracties gaven ook aan dat met sommige bezuinigingsvoorstellen lucht uit de begroting wordt gehaald. Op die manier wordt ervoor gezorgd dat de gemeente financieel gezond blijft. Een wethouder financiën kan immers niet adviseren om incidentele gelden in te zetten om structurele tekorten mee af te dekken.

Reactie leden H. Baaij, J. Pluijmen, L. Wagemans en N. Gilissen.

Aanvullende beantwoording wethouder Meijers:

- Gehoord de reacties concludeert de wethouder dat het nu voorliggende voorstel enigszins moet worden afgepeld. Niemand heeft bezwaren tegen de reeds geplande investeringen. De wethouder gaat ervan uit dat ook niemand ernstige bezwaren heeft tegen het voorstel om zaken te onderzoeken. Ongeacht of men het slim vindt om dit te doen, het is wel een richting die men kan opgaan. Het ergste wat er kan gebeuren is dat zo'n onderzoek uitwijst dat het geen oplossing is, dan wordt het ook niet uitgevoerd en dan kan de kostenbesparing niet worden ingeboekt. Als de wethouder goed telt dan gaat het om 8 posten waar de fracties ernstige vragen bij hebben te weten: het ombuigen van de innovatiesubsidie (dit levert een eenmalige besparing op), het afschaffen van de cultuur natuur en milieu educatie bijdrage, afschaffen post sociale veiligheid Primair onderwijs, vervoerskosten bewegingsonderwijs, onderschrijving subsidieregeling algemene voorzieningen, mantelzorgondersteuning, onderwijsachterstanden en innovatiebudget lokaal jeugd (zie pagina 22 van het Versterkingsplan).

- De wethouder hoopt dat hij duidelijk heeft gemaakt dat de vervoerskosten bewegingsonderwijs lucht in de begroting is. Er gebeurt niets ander dan de lucht uit de begroting laten, aan deze post verandert niets. De wethouder hoopt dan ook dat de fracties hiermee kunnen leven.
- Ditzelfde geldt voor de onderschrijving subsidieregeling algemene voorzieningen. Het college ziet dat er een onderschrijving is waardoor het mogelijk is dit in te boeken.
- Ten aanzien van punt 30 - innovatiebudget lokaal jeugd - zegt het college dat dit al structureel in de begroting zit. Er blijft € 26.500,00 over, dit bedrag kan op die post blijven staan maar men kan het ook terug laten vloeien en vervolgens gebruiken daar waar het nodig is.
- Volgens de wethouder is over de voornoemde 3 punten weinig discussie nodig.
- Lid H. Baaij noemt een paar posten - 14 (vermindere indicaties dyslexie) en 16 (onderzoek algemene voorziening scootmobiel) - die niet als directe bezuiniging op pagina 22 zijn genoemd. Deze punten worden eerst onderzocht alvorens ze worden uitgevoerd. Dus ook al heeft de fractie daar moeite mee, het wordt niet meteen gedaan. Ten aanzien van punt 30 (innovatiebudget lokaal jeugd) kan de wethouder toezeggen dat als blijkt dat de mensen die worden ingezet niet over afdoende munitie beschikken hij ervoor zal zorgen dat er wel afdoende munitie beschikbaar komt. Maar het college gaat ervan uit dat dit afdoende moet zijn om de mensen met voldoende munitie op pad te sturen. Uiteraard worden de resultaten van de onderzoeken aan de raad voorgelegd.
- Tegenstrijdigheden zullen er altijd blijven, ook op dit vlak. Aan de ene kant bezuinigt men op een bepaald gebied terwijl men er aan de andere kant juist op investeert omdat men verwacht dat de investering over een paar jaar een rendement oplevert. Sommige bezuinigingen kan de gemeente zich veroorloven omdat het vanuit een andere partij wordt gefinancierd waardoor het directe effect achterwege blijft. Dit lijkt inderdaad een tegenstrijdigheid, maar het college doet het wel want dat is de ombuiging waar men mee bezig is.
- Zoals zojuist is aangegeven zijn er 8 posten die een concreet bezuinigingsvoorstel inhouden. Dit zijn er 8 van de 30, dus de commissie zou moeten kunnen leven met de overige 22 voorstellen. Die zaken worden onderzocht en de resultaten worden aan de raad teruggekoppeld en het betreft reeds eerder geplande investeringen waar de raad mee heeft ingestemd. Het college heeft die investeringen in deze nota opgenomen zodat ze kunnen worden uitgevoerd, zodat de besparing aan kosten (op bijvoorbeeld jeugd) over een aantal jaren kunnen worden gerealiseerd omdat ervoor wordt gezorgd dat mindere mensen zware jeugdhulp nodig hebben. De fracties zullen het toch met de wethouder eens zijn dat die zaken niet teruggedraaid of in de wacht moeten worden gezet. Kortom, de fracties hebben moeite met 8 punten en bij 3 van deze punten heeft de wethouder aangegeven dat er sprake is van lucht in de begroting waardoor het college dit gewoon zou moeten kunnen doen. Dan blijven er 5 punten over.
- Ten aanzien van diverse punten gaat het college ervan uit dat het mogelijk is om na een gedegen onderzoek een bezuiniging te realiseren en wel op een zodanige wijze dat het de inwoners niet treft. Dat is steeds het uitgangspunt van het college. Door de ontwikkelingen van de afgelopen tijd (corona, coalitiebreuk, etc.) was het een grote opgave om hier extra sessies over te organiseren. Dit is helaas niet gelopen zoals het zou moeten. De fracties geven aan alsnog graag zo'n benen-op-tafel-sessie te willen beleggen, maar het grootste deel van de zaken die het college voorstelt is al in gang gezet maar daar die wil men graag opnieuw bekrachtigd zien en een ander deel wil het college graag onderzoeken. De wethouder hoopt dat de fracties het college dit laten doen. Als de fracties aangeven op termijn nog meer punten te weten dan staat de wethouder daarvoor open. Daar kan zo'n benen-op-tafel-sessie voor georganiseerd worden. Er blijven nog 8 punten over

		<p>die bezuinigingen opleveren en de wethouder zou de vergadering graag kort willen schorsen zodat hij kan kijken op welke wijze daar invulling aan gegeven kan worden.</p> <p>Reactie leden H. Baaij en N. Gilissen.</p> <p>Rond 21.20 uur <u>schorst</u> de voorzitter de vergadering. Rond 21.40 uur <u>heropent</u> de voorzitter de vergadering.</p> <p><u>Beantwoording/constatering/toezeggingen wethouder R. Meijers:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Zoals voor de schorsing al bleek bevindt men zich op dit moment in een patstelling. Het college vindt dit voorstel goed genoeg en noodzakelijk om ter besluitvorming door te leiden naar de raad, terwijl de fracties andere geluiden naar voren brengen. Om ervoor te zorgen dat het college niet buiten haar bevoegdheden treedt wacht de wethouder het advies van de commissie richting het presidium af. • Ongeacht het advies van deze commissie stelt de wethouder voor om eind augustus de gewenste benen-op-tafel-sessie te organiseren en daarbij heel duidelijk aan te geven wat de consequenties zijn, waarom er soms sprake is van tegenstrijdigheden en welke gevolgen dit voor de begroting kan hebben. • Op die manier blijft de taakstelling - ongeacht het advies van deze commissie - in de kadernota overeind, maar deze zal bij de programmabegroting ingevuld moeten worden. <p>Reactie lid J. Pluijmen namens de commissie.</p> <p>Er wordt geen gebruik gemaakt van de <u>tweede termijn</u>.</p> <p>Gehoord de inbreng van de fracties en hun reacties op de beantwoording van de wethouders concludeert de voorzitter dat het advies van de commissie richting het presidium is om het nu voorliggende voorstel niet te behandelen in de raadsvergadering van 12 juli a.s.</p>
5.	Sluiting	Niets meer aan de orde zijnde sluit de voorzitter rond 21.43 uur de vergadering. Hij bedankt de aanwezigen voor hun inbreng en wenst de mensen die de vergadering van thuis hebben meegekeken een fijne avond.

Aldus vastgesteld in de vergadering van de commissie Sociaal Domein de dato 20 september 2021.

B. Rooding-Eurlings,
voorzitter

E. Theunissen
commissiegriffier